kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl: 2 sayı: 36 | 16 ağustos 1977 salı | 150 kuruş

GÜNCEL İVEDİ GÖREVİMİZ

- **5 HAZİRAN 1977 SEÇİMLERİNDEN SONRA EN GENİŞ KİTLELER DEMOKRATİK TALEPLERİNİN TEK BAŞINA BİR SOSYAL DEMOKRAT PARTİYE TESLİM EDİLEMİYECEĞİNİ GÖRDÜLER.**

- **ENFLASYON VE HAYAT PAHALILIĞININ ÖNLENMESİ, İŞSİZLİĞİN ORTADAN KALKMASI VE FAŞİZMİN MADDİ TEMELLERİNİN TEMİZLENMESİ İÇİN İŞÇİ VE EMEKÇİ KİTLELERİN ÖRGÜTLÜ GÜÇLERİNİN EYLEMİNDEN BAŞKA ÇIKAR YOL YOKTUR.**

Seçimlerde sağ partilerin yenilgisi, parlamento içi manevralarla yeniden sağın başarısına dönüştürüldü. Bu arada MHP özellikle yoksul kitlelerin çoğunlukta olduğu iç Anadolu'da alevi - sunni gibi yapay çelişkilerden de yararlanarak önemli kitle desteği elde etti.

Seçim sonrası, tıpkı seçim öncesi gibi gene gündelik sorunların başında siyasi saldırı ve cinayetler geliyor. Anti demokratik yasa hazırlıkları gene gündemde.

Diğer yandan Partimizin seçim öncesi defalarca vurguladığı gibi enflasyon ve hayat pahalılığı daha da dayanılmaz hale geliyor. Zamlar başladı ve sürüyor.

MC'nin yeniden kurulmasıyla TV'de, radyoda ve gündelik gazetelerde faşist partinin yöneticileri her gün boy gösteriyorlar. Kitlelere şirin gözükmek, ve her türlü anti demokratik saldırıların üstünü örtmek için anti emperyalist ve anti kapitalist sloganlar kullanıyorlar.

Anti komünist saldırı ve propaganda yoğunlaşırken devlet kadrolarının faşistleştirilmesi girişimi hiç bir yasal engel tanımadan sürdürülüyor.

Kısaca Büyük burjuvazi MC'nin yeniden kurulmasıyla birlikte sınıf mevzilerini daha da pekiştiriyor.

Büyük burjuvazinin bu yoğun saldırıları karşısında, ekonomik demokratik talepleri yükselmiş, mücadele gücü artmış işçi ve emekçi kitlelerin sessiz ve hareketsiz kalması beklenemez. Nitekim aylardır DİSK'e, Türk - İş'e ve bazı bağımsız sendikalara bağlı onbinlerce işçi grevdedir. Her geçen gün yeni yeni uyuşmazlık tutanakları imzalanıyor. Fabrika kapılarına yeni yeni grev ilanları asılıyor.

Yükselen zamlar ve hayat pahalılığı karşısında MC'nin ilan ettiği taban fiyatlarının yer yer maliyetlerin altında kalması geniş köylü yığınlarına yönelmiş somut saldırılardan biri olarak bilinçlere kazınıyor.

Memur ve teknik eleman dernekleri, meslek odaları anti demokratik saldırılar ve hayat pahalılığı karşısında gitgide saldırılarını yükseltiyorlar.

Partimizin, burjuva iktidarlarının ve partilerinin sosyo/ekonomik politikalarına ilişkin koyduğu somut teşhisler ve eleştiriler giderek daha geniş kitleler içinde yankılanıyor. Partimizin koyduğu mücadele hedefleri daha bir netlik kazanıyor. Örgütlü mücadele bilinci yaygınlaşıyor.

Her geçen gün artan bir biçimde büyük burjuvazinin MC eliyle yürüttüğü saldırılara, hayat pahalılığına ve işsizliğe karşı en geniş kitlelerin örgütlü mücadelesi bütün demokratik güçlerin en önemli sorunu haline geliyor.

5 Haziran 1977 seçimlerinden sonra en geniş kitleler demokratik taleplerinin tek başına bir sosyal demokrat partiye teslim edilemeyeceğini gördüler. Yaşanarak kazanılan bu bilinç başlı başına önemli bir kazanç oldu. Ancak bugünün somutunda demokratik toplumsal muhalefetin parlamento içindeki mücadeleyle bağı kopuktur. Dolayısıyle demokratik güçler parlamento içinde tutarlı, ilkeli ve gündelik olmayan bir biçimde temsil edilme olanaklarından yoksundurlar. CHP Meclis içi çoğunluğa iki elin parmaklarından daha az sayıda eksikle yaklaşmış olmasına rağmen iktidar olamamıştır ve şu anda gücüyle orantılı bir muhalefet sürdürememektedir.

Ancak Parlamento kürsüsü önemine rağmen tek mücadele alanı değildir. Demokratik güçlerin Parlamento içi mücadele alanındaki göreceli eksikliği kitlelerin mücadelesiyle kapatılabilir ve kapatılmalıdır.

Şimdi görev en geniş kitlelerin faşist saldırılara karşı örgütlü mücadeleye sokulmasıdır. Ancak bu görev ve demeçlerin ötesinde kitlelerin ivedi demokratik taleplerini içeren, faşizmin maddi temellerine yönelmiş bir programla ve eylem içinde yerine getirilecektir. İşçi ve emekçi kitlelerin bu örgütlü mücadelesi her türlü saptırma çabalarına, içi kof atılımlarla yozlaştırılacak girişimlere karşı etkin, sabırlı ve tutarlı bir mücadele içinde oluşturulacaktır.

Faşist saldırı ve cinayetlerin durdurulması, enflasyon ve hayat pahalılığının «gizli vergi» olarak büyük burjuvazinin kasasına akmasının önlenmesi, işsizliğin ortadan kaldırılması ve nihayet faşizmin maddi temellerinin temizlenmesi için işçi ve emekçi kitlelerin örgütlü güçlerinin eyleminden başka çıkar yol yoktur.

Partimiz, bu görevin bilinç ve sorumluluğunda olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

her işyerinde bir çalışma ekibi, her köyde bir çalışma ekibi

ÖRGÜT HABERLERİ

İl Temsilcileri, 28 Ağustos'ta Toplantıya Çağrıldı

Merkez Yönetim Kurulumuz 13 - 14 Ağustos 1977 günleri yaptığı son toplantıda aşağıda belirlenen gündem maddesi çerçevesi içinde İl Temsilcileri Toplantısı'nın yapılmasını kararlaştırmıştır.

a) Toplantı 23 Ağustos Pazar günü Ankara'da Çağdaş Sahne'de yapılacaktır. Sabah saat 10.00'da başlayacak ve Genel Başkanımızın konuşacağı ilk oturum Parti dışından çağrılılara da açık olacaktır.

b) Toplantı gündemi: «Anti - faşist mücadele ve Partimiz»dir.

c) Bu toplantıya tüzük uyarınca il başkanı ve sekreterleri katılmakla birlikte Merkez Yönetim Kurulumuz ayrıca bütün ilçelerimiz başkanları veya sekreterlerinin (yahut bunlardan biri katılamıyorsa ilçe yönetim kurulu'nun bu toplantı için kendi yönetim kurulundan görevlendireceği bir üyenin), Parti temsilcilerinin bunlarla birlikte Merkez Haberalma Propaganda ve Basın Bürosu ile Merkez Kitle Örgütleri Bürosu üyelerinin ve Basın'da çalışan Partili üyelerin de katılmasını kararlaştırmıştır.

Amasya ve Çorum il örgütlerinin düzenlediği toplantılar

4. İl Temsilcileri toplantısı'nda belirtilen perspektifler ışığında, Partimizin her birim kurulunun kendilerine düşen görevi en etkin biçimde yerine getireceği inancı hedeflenerek vurgulandı. Demokratik toplumsal muhalefetin, Partimiz ekseninde örgütlenmesi, yönlendirilmesi zorunluluğu, bu görevin acilliğini de beraberinde getirdi.

Bu görüşlerin ışığı altında çeşitli illerimizde halka açık toplantılar yapıldı.

Amasya İl Örgütü'nün 27.7.1977 günü İl Lokali'nde yaptığı toplantıya 100'ün üzerinde izleyici katıldı. Toplantı ilgi ve dikkatle izlendi.

Toplantı gündemi 3 maddeydi :

a) İl Yönetim Kurulu adına bir konuşma.

b) Genel Merkez Temsilcisi'nin konuşması.

c) Partimizin çeşitli eylemlerini yansıtan slaytların gösterilmesi.

Gündemin ilk maddesi gereği İl Sekreteri Menderes Meletli sosyalizm ve sosyalist mücadele, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin örgütlü bir biçimde nasıl gerçekleşebileceğini ve bu görevi partimizin nasıl üstlendiğini açıklayan bir konuşma yaptı.

Genel Merkez Görevlisi Zeki Kılıç'ın, seçimler ve sonrasında ülkemizdeki politik gelişmeleri ve sosyalizm mücadelesinde partimizin görev ve sorumluluğunu içeren konuşmasını, partimizle ilgili slayt gösterisi izledi.

Çorum İl Örgütü'nün 1. Kuruluş Yıldönümü 3.8.1977 gecesi 500 den fazla izleyiciyle kutlandı.

İl Başkanı Ümit Buğdaycı, ülkenin içinde bulunduğu genel siyasi duruma, Parti'ye sağdan ve soldan gelen saldırılara, şimdiki ve geçmişteki Parti mücadelesine ilişkin bir konuşma yaptı.

İşçi Kültür Derneği Korosu'nun gösterisinden sonra Partili arkadaşımız Rahmi Saltuk türküleriyle toplantıya coşku kattı.

Amasya İl Örgütü'nün düzenlediği toplantı.

Daha sonra «Venceremos» (Kazanacağız) adlı film gösterildi.

Komşu il, ilçe ve çevre köylerden birçok kişinin katıldığı, hep bir ağızdan «Sosyalist Türkiye», «Çark Başak, Sosyalizmi Kuracak», «Faşizme Geçit Yok», «Örgütlü Halk Yenilmez», sloganlarının atıldığı toplantılar başarılı ve disiplinli bir biçimde sürdü.

Çorum İl Örgütü'nün düzenlediği gece.

MC'ye karşı genel grevi, CHP - AP koalisyonu amacına yöneltmek işçi sınıfımıza kurulmuş bir tuzaktır

Türk - İş Genel Yönetim Kurulunun Genel Grev çağrısını görüşmek üzere yapacağı toplantı öncesi Başkanlık Kurulu aşağıdaki değerlendirmeyi yapmıştır.

«Türk - İş'in 2. MC'ye karşı genel grevden sözetmesi, DİSK'in buna ilişkin olarak gösterdiği olumlu yaklaşım ve burjuvazinin çeşitli sözcülerinin tehditkar tepkileri, üzerinde dikkatle durulması gereken gelişmelerdir.

«Burjuvazinin işçi sınıfının genel grev hakkına gösterdiği tahammülsüzlük, bu hakkın kabul ettirilmesi veya fiilen uygulanır kılınması yolunda atılan adımlara düşmanca karşı koyması, kendisi açısından anlaşılır bir durumdur. Çünkü genel grev işçi sınıfının sermayeye ve onun iktidarlarına karşı etkin bir mücadele silahıdır, doğal ve beşeri hukuksal hakkıdır. Burjuva partilerinin çoğunlukta olduğu parlamentolardan ancak işçi sınıfının grev hakkını kısıtlayan yasaların çıkabileceği ise aşikardır; bu kısıtlamalara ve yasaklara sığınarak genel greve karşı çıkılamaz. Kaldı ki, Anayasa'nın 47. maddesi hükmünün ifade biçimi genel grevi kapsamına alacak niteliktedir. Büyük sermayenin lehine, işçi emekçi sınıfların aleyhine politikaların uygulayıcısı olan baskıcı ve ezici 2. MC iktidarına karşı işçilerin genel greve gitmeleri, «iktisadi ve sosyal durumlarını korumak ve düzeltmek amacıyla grev hakkı» tanımına girer. İşçi sınıfımız MC iktidarlarında yalnız kendisinin değil tüm emekçi kitlelerin «iktisadi ve sosyal durumu»nun gün günden kötüye gittiğinin ve gideceğinin bilincindedir.

«Bugüne kadarki tutum ve davranışı ve bundan önceki bir olayda «genel grev»i nasıl kullandığı bilinen Tunç'un da işçi sınıfının gerçekten genel grev hakkına sahip çıkmasını ve bunun kullanılmasını istediğini söylemek mümkün değildir.

«Kaldı ki Türk - İş Genel Başkanı Halil Tunç bu güçlü, etkin mücadele aracını hangi maksatla kullanmayı öneriyor? Koyduğu şartlar ve hedef ne? Açıkladığı şart, 2. MC'nin güvenoyu alması. Oysa hedef 2. MC'nin oluşturulmasının önlenmesi idiyse, direnişe geçmek için onun güvenoyu alıp durumunu pekleştirilmesi beklenmez, bunu engelleyebilmek için güvenoyundan önce direnişe geçilirdi. Durum ve mantığa uygun olan buydu. Tunç'un açıkladığı ikinci şart, genel grevin hedefi bir CHP - AP koalisyonunun gerçekleştirilmesidir. Bu, işçi sınıfının mücadelesinin yöneleceği bir hedef kesinlikle değildir. AP ve başkanı Demirel her iki MC iktidarının ve bu iktidarın uygulamalarının baş sorumlusudur. AP - CHP koalisyonu büyük sermayenin ve işbirlikçisi olduğu emperyalizmin favori hükümet biçimidir. MC'ye karşı genel grevi bir CHP - AP koalisyonunu gerçekleştirmek için kullanmak işçi sınıfına ihanetten başka bir şey değildir.

«MC'ye karşı genel grevi böyle bir yanlış hedefe saptırmak Halil Tunç'a tam uygun bir davranıştır. Ama DİSK üst yönetiminin davranışına ne demeli? Gerçi Halil Tunç'a gönderdiği yıldırım telgrafta DİSK Genel Başkanı genel grevden ve bu grevin açıklanan amacından söz etmiyor. «Türk - İş'in 2. MC'ye karşı bir tavır içinde olması ve savaşım çağrısında bulunması»nın sevindirici karşılandığını belirtmekle yetiniyor. Oysa Türk - İş'in yaptığı genel bir savaşım çağrısı değil, CHP - AP koalisyonunu gerçekleştirmek amacıyla girişilecek bir genel grev gibi çok somut bir çağrı. DİSK üst yönetimi CHP - AP koalisyonunu amaçlayan bir genel grevden yana mı? değil mi? Yuvarlak deyimlerden kaçınıp, açık ve seçik tavrı almak gerekiyor. İşçi direnişlerine ilişkin olarak DİSK üst yönetiminin geçmişteki davranışları hatırlanınca, zihinlerde kuşkular beliriyor. MC'ye karşı genel grevi CHP - AP koalisyonu amacına yöneltmek işçi sınıfımıza kurulmuş bir tuzaktır, onu demokrasi ve bağımsızlık doğrultusundaki yolundan saptırmaktır.

«MC'ye karşı tavır almanın, mücadele vermenin gereği, zorunluluğu tartışılamaz; 2. MC koalisyonu iktidarı iç çelişkileriyle, karşılaştığı iç ve dış sorunları çözememekle kendiliğinden düşecek, iktidardan uzaklaşmak durumunda kalacak değildir. MC'ye karşı mücadele verilecek ve bu mücadele, başını işçi sınıfının çektiği demokratik toplumsal muhalefetin örgütlendirilip güçlendirilmesi, anti - faşist demokratik güçlerin güç ve eylem birliğinin geliştirilip sağlanması temeline dayanan sınıfsal ve kitlesel bir mücadele olacaktır. Genel grevi de kapsayacak bu sınıfsal ve kitlesel mücadelenin ciddi, tutarlı ve gerçekçi bir biçimde düşünülüp planlanması ve örgütlenmesi gerekir.»

baskılar ve engellemelere karşın Görev ve Yürüyüş başarıyla satılıyor

GÖREV ve YÜRÜYÜŞ satan Partililer saldırılar ve baskılarla karşılaştı. Gözaltına almalar, faşistlerin saldırıları GÖREV ve YÜRÜYÜŞ'ün satışını engelleyemedi.

Ankara'da GÖREV ve YÜRÜYÜŞ satan Partililerden 32'si Ankara Valisi Durmuş Yalçın'ın emriyle gözaltına alındı. Aralarında 3 de ilçe yöneticisinin olduğu partililer «halkın gözüne batıra batıra gazete satmak» gerekçesiyle götürüldükleri emniyette tartaklandılar.

İskenderun'da GÖREV, Antakya'da YÜRÜYÜŞ satan Partililer gözaltına alındılar. Olaydan sonra Hatay İl örgütü yaptığı açıklamada «bu pervasız tutumların er veya geç hesabı sorulacaktır» dedi.

İstanbul'da Rami'de GÖREV satan Partililer faşistlerin saldırısıyla karşılaştı. Olayı karakola intikal ettiren arkadaşlarımız ilgisizlikle karşılandı, saldırganlar aleyhine olan sözler zapta geçirilmedi. Partililerin titizlikleri ve kararlılıkla başvuruları üzerine saldırganlardan bir tanesi yakalattırıldı. Bu konuda İstanbul İl Örgütü'nün basına yaptığı açıklamanın bir bölümü aşağıdadır :

«Olaydan sonra gazete satışına devam eden Parti üyelerimize semt sakinleri sevgi gösterisinde bulunmuşlardır. Bu durum işçi ve emekçi halkımızın 2 inci MC iktidarına, onun destekçisi büyük sermayeye ve büyük toprak sahiplerine duyduğu nefretin göstergesidir. Gerçekten 2 inci MC iktidarı büyük sermayeye ve büyük toprak sahiplerine yeni vurgun, soygun imkanları sağlamak, ülke ekonomisinin içine düştüğü bunalımın yükünü işçi ve emekçi sınıfların sırtına yıkmak, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin taleplerine kesin bir set çekmek için kurulmuştur.

«İşçinin, emekçinin iliğini sömüren bu kökünden adaletsiz düzenin hiçbir iktidarı, özellikle 2 nci MC iktidarı, silahlı saldırılara ve cinayetlere kadar varan bir baskı rejimi uygulamadan ayakta duramaz. Silahlı saldırılar, cinayetler, kıyımlar, her türlü baskılar yükselen halk kitlelerinin gücünü kırmak, mücadelesini sindirmek içindir. MHP ile komandoları ve ülkücüleri bu sindirme ve bastırmanın bir aracıdır. Ancak bu tür saldırılar Türkiye İşçi Partilileri, işçi ve emekçi halkımızı yıldıramayacak, anti - faşist mücadelenin gün be gün güçlenmesini önleyemeyecektir.»

Adana il örgütünün bildirisi:

Baskılara Karşı Birleşelim

Adana İl Örgütü'nün tekstil işçilerine ve pamuk tarlalarında çalışan emekçilere dağıttığı bildiriyi yayınlıyoruz:

MC güvenoyu aldı. Bundan sonra emekçi halkımızı daha zor günler beklemektedir. Aslında seçimlerden bu yana işçiler, emekçiler, gençler, tüm ilericiler üzerindeki baskılar durmamıştı. Şimdi faşist baskı ve terör eskisinden de daha yoğun, daha planlı, daha azgın olarak sürdürülecektir. Emperyalizm, büyük patronlar, büyük tüccarlar, büyük toprak sahipleri, emekçi halkımız üzerindeki sömürüyü kat kat artırabilmek için tam boy faşist bir rejimin hazırlığı içindedirler. Seçimlerde birbirine en ağır küfürleri dizen MC liderleri bunun için yine kolkola girmişlerdir. Bütün ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin birlik, beraberlik ve dayanışma içindeki mücadelesi bugün her zamankinden daha zorunlu hale gelmiştir.

Bölgemizdeki yaşam koşullarına baktığımızda; onbinlerce tarım emekçisi ve gecekondularda yaşayan işçilerimiz zehirli sıtmanın öldürücü tehdidi altındadır. İlgililerin önerdiği korunma önlemlerini yerine getirme olanağını asla bulamayan bu işçi ve emekçilerimizin ölüme terkedildiğini söylemek abartma olmayacaktır.

Kısacası, pamuk tarlalarında çapa sallayarak ve fabrikalarda tezgah başlarında ömür törpüleyen işçilerimiz aynı gün yaşam koşullarının pençesindedirler.

Aynı tezgahların başında çalışanların, aynı iplikten bez dokuyanların yarattığı değerlerden aslan payı patronlara gidiyor. İşçiler ise yaşamın öldürücü pençesinden kurtulma savaşı veriyor.

Ürettiği değerlerden emeğinin karşılığını alamayan ÇUKUROVA EMEKÇİSİ, aşağılanma ve horlanmanın ezikliği içinde günübirlik yaşamını sürdürmektedir. Bunca ezgi ve baskının sürdürülmesi için çeşitli yöntemler uygulanmaktadır. Özellikle sanayi işçileri, Kürtler, Araplar, Çerkezler, Gavur Dağlılar, ya da aleviler - sünniler gibi ırk ve mezhep ayrılıkları yaratılarak birbirlerine düşman kamplara bölünürler. Bu nedenle de bu tür ayrılıkçı girişimler işçilerin sömürüye karşı ortak mücadele vermelerini engeller, toprak ağalarının ve patronların işlerini kolaylaştırmış olur.

İçinde bulunduğumuz günlerde ise 20.000 işçiyi yakından ilgilendiren TEKSTİL İŞKOLUNDA verilen yetki mücadelesi süresinde ayrılıkçı davranışlar yanında fiili baskılar da yoğunlaştırılmıştır. İşçilerin birliği sağlama girişimleri karşısında, paniğe kapılan patronlar sarı sendikaların ve Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün işveren yanlısı tutumu ile demokratik sendikal haklarını kullanma özgürlüğünden yoksun bırakılmakta, devrimci sendikada bütünleşmeleri engellenmektedir.

Patron - sarı sendika işbirliği ile işyerlerine çağrılan güvenlik ekipleri işçilerin üzerlerini aramakta, sendikal mücadele veren kararlı işçiler yıldırılmak istenmektedir.

Artık, «işçi - işveren kardeşliği» ve «partilerüstü politika» edebiyatının ne olduğu işçiler tarafından giderek daha da açıkça anlaşılıyor. Amerikancı sendika anlayışını, bölgemizde ustaca uygulayanların maskesi düşüyor, patron çıkarlarını işçi çıkarlarından üstün tutan sarı sendikaların ipliği pazara dökülüyor.

Tezgah başlarında çalışanlarla, pamuk tarlalarında çalışanlar, mücadelelerinin ortak olduğunu biliyorlar artık. Bugün örgütlü, birleşik gücün gerekliliğine dünden daha çok inanıyorlar.

Çünkü, içinde bulunduğumuz ortamda, demokratik kazanımların korunması, Anayasal hakların çiğnettirilmemesi, can güvenliğinin sağlanması, faşist odakların dağıtılarak sermayenin kanlı diktatörlüğünün gerçekleştirilmemesi için demokratik güçlerin toplumsal muhalefetinin örgütlenmesi zorunludur.

Baskı ve terör havası tüm emekçi kesimler üzerine esip durmakta, yeni tertip ve tuzakların hazırlanması sürecine girilmiş olduğu da gözler önünde durmaktadır.

Bizleri sömürü ağı içinde tutmak isteyenleri iyice tanıyalım. Sahte «işçi dostlarının» neye ve kime hizmeti amaç edindiklerini gözden kaçırmayalım. Dört yılda bir oylarımızı alanlarla, iki yılda bir yetki alıp ücret zammıyla bizi avutarak «söz ve karar sahibi» olmamızı engelleyen sarı sendika patronlarına bir daha fırsat vermeyelim.

Büyük sermayeye, toprak ağalarına ve dış güçlere hizmeti amaç bilenleri iyice tanıyoruz artık. Onlara; baskı, zulüm ve sömürü ağını yaygınlaştırma olanağını vermeyelim.

Şu halde, tüm işçi ve emekçi düşmanı girişimleri püskürtebilmek için, faşizmi ve emperyalizmi yoketmek için, sermayenin baskı ve zulmüne son vermek için; Tarım İş Yasası'nın yasalaşması için, genel grev, dayanışma grevi, referandum hakkımızın elde edilmesi, lokavtın yasaklanması ve tüm anti - demokratik uygulama ve yasa hükümlerinin kalkması için kendi öz partimiz, TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ saflarında birleşelim.

Toplumsal panik havasından yarar umanların, kitleleri örgütlü mücadeleden alıkoymak isteyenlerin ikiyüzlü politikalarını açığa çıkaralım. Demokratik haklarımızı sonuna kadar kararlı bir şekilde kullanalım.

Sendikal hak ve özgürlüğümüzü eksiksiz kullanmak, politik ve ideolojik birliğimizi sağlamlaştırmak için ve sermayenin örgütlü gücünü kırabilmek için, sınıf partimiz olan TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ saflarında birleşelim.

Kurtuluşumuz, ancak ekonomik mücadelemizi politik mücadeleyle birleştirdiğimiz zaman gerçekleşecektir. Bu nedenle, Partimiz saflarında birleşerek vereceğimiz mücadele ile zafere ulaşacağımızı hiç bir zaman unutmayalım.

«Kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, SİLAHIMIZ PARTİMİZDİR.»

— Yaşasın, örgütlü birleşik gücümüz!
— Yaşasın, sarı sendika - patron zincirini parçalama savaşı veren yiğit işçi sınıfımız?
— Selam Türkiye'nin ve Dünya'nın aydınlık geleceğine!

Kayseri il örgütü, valinin anti-demokratik uygulamalarına karşı mücadele veriyor

Kayseri Valisi Bedri Eser'in duvarlara yazı yazma ve afiş asmayı yasaklayan açıklaması üzerine, Kayseri İl Örgütümüz basın bülteni yayınladı. Yerel basında da yer alan bültenin bir bölümü aşağıdadır :

«Türkiye İşçi Partisi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da işçi sınıfı ve emekçilerin kanları ve canları pahasına kazandığı demokratik hak ve özgürlükleri kıskançlıkla koruyacak, bununla da yetinmeyip bunları geliştirmek ve yeni haklar elde etmek için en ön safta mücadele edecektir.

«MC'nin ve yerel uygulayıcılarının işçi sınıfı ve emekçilerin demokratik hak ve özgürlüklerine giderek artan ölçüde saldırılarda bulunacağı bu «yasak kararı» yla müjdelenmektedir (!). Bunun için Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin mücadelelerinin örgütlenmesi, faşizme ve emperyalizme karşı tüm güçler arasında birlik ve dayanışmanın sağlanması, böylece oluşturulacak anti - faşist demokrasi cephesinin kitlesel gücünün giderek artırılması ve niteliğinin yükselmesi yolunda tüm olanakları ve özverisiyle çalışma azmini teyid eder.»

Aday Üyelik Dönemi

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

Konuya geçmeden önce tüzüğün ilgili maddesini bir daha anımsıyalım: 5. maddeye göre, kuruculuk koşullarından doğan pek az istisna dışında, her partili, belirli bir süre adaylık dönemi geçirmek zorundadır. Bu süre altı aydır; ama tüzüğümüz Merkez Yönetim Kurulu'na bu süreyi bütün adayları kapsayacak biçimde bir yıla kadar uzatabilme olanağını da tanımıştır.

Diğer yandan gene aynı madde, başvurucunun aday olarak kabulünü ilçesine bırakmıştır ama, adaylık süresinin bitiminden sonra üyeliğe kabul ancak Genel Merkez kurullarının vereceği kararla mümkün olabilmektedir. Oysa gerek adaylık, gerek üyelik ilçe, il ve Genel Merkez olmak üzere her üç kademe kurullarınca neden gösterilmeksizin reddedilebilir. Yani «red» kararı vermeye yetkili kılınan alt kurulların «üyeliğe kabul» için doğrudan karar verme yetkisi olmayıp ancak her üç kademe kurulunun olumlu mütaleasıyla ve buna bağlı olarak Genel Merkez'in özel sicil numarasını vermesiyle bir adayın üyeliği kesinleşebilmektedir.

5. maddenin son fıkrası ise adaylık dönemindeki hak ve yükümlülükleri belirtmektedir. Buna göre «aday üye, adaylığı süresince üye yükümlülüklerini yerine getirir; üyelere açık toplantılara katılabilir ve görüşlerini bildirebilir; ancak diğer üyelik haklarından yararlanamaz ve Parti'de resmi görev alamaz».

Bu fıkrayı «üyelik hak ve görevleri» ile karşılaştırdığımız zaman çıkan sonuç, aday'ın bir üyenin bütün yükümlülüklerini yerine getirme zorunda olduğu, buna karşılık üyelere açık bir toplantıda görüşlerini bildirmekten öte diğer bütün üyelik haklarından adaylık süresi boyunca henüz yararlanamadığıdır. Bu bakımdan da, adaylık süresi geçirilmesi zorunlu güç bir sınav dönemi olmaktadır.

Bu kısa inceleme, tüzüğün Parti'ye üye kabulü için, gerek adaylık süresi olarak, gerek son kararı en üst kurula bırakmak suretiyle önemli barajlar getirdiğini ortaya koymaktadır. Bu da, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi için, somut koşullarımız da göz önünde tutulduğunda doğal karşılanmak gerekir. Böylece tüzük, gerek üyelik hakkında «olumlu mütalea» ileri sürerken, gerekse ve özellikle «red» kararı verirken alt kademe kurullarına, çok dikkatli ve titiz davranmalarını zorunlu kılan bir sorumluluk yüklemektedir. Gerçi, «aday üyenin red kararına karşı bir üst kademede itiraz hakkı vardır». Ama bu hakkın kullanılmasının çok sınırlı kalacağı, bugüne kadarki deneyimin de bu yolda olduğu bir an gözden kaçırılmamalıdır.

Aday üyenin doğrudan temasta bulunduğu ilçe üyeleri ve yönetim kurulu için sorumluluk bukadarla kalmamakta, asıl Parti'ye başvurduğu tarihten itibaren sicil kartını alıncaya kadar geçirdiği bu zorunlu dönemde yetişmesini sağlamak ve onu gerçek bir üye olarak kazanmak, ilçe yönetim kurulu'nun en önemli görevlerinden ve sorumluluklarından birini oluşturmaktadır. Parti'ye yeni üye kazanmak her partilinin ve yönetim kurulu'nun önde gelen görevidir. Bir aday üye ise üyeliğe doğru, dışımızdaki herhangi bir kimseden çok daha ileri bir adım atmış demektir. Gerçekten aday üye «Giriş Belgesi»ni doldururken tüzük ve programı okuyup benimsediğini imzasıyla teyid etmiş ve adaylığa kabul edilirken ilçe yönetim kurulunca da bu husus kabul edilmiştir. Bu ise, onu dışımızdakilerden ayırıp bizlere yaklaştırmakta, üyeliğe doğru geçireceği yetişme döneminde ona partililer ve özellikle yönetim kurulu olarak tam anlamıyla yardımcı olmamızı gerektirmektedir.

Tüzüğün öngördüğü parti yapısı, çalışma ve eğitim birimleri olarak «çalışma ekipleri»ne dayalıdır. Üyeliği kesinleştikten sonra yapacağı görev konusunda kesin karar vermek üzere, oturduğu veya işyerinin bulunduğu bölgenin çalışma ekibinde geçici görevli ve ekip çalışmalarına yardımcı olarak çalışabilmesi, adayın herhalde bu staj dönemini en iyi biçimde değerlendirmesini sağlıyacaktır. Diğer yandan böyle bir görev içinde bulunan adayı görev süresince ve gerçek çevresi içinde daha iyi tanıyıp değerlendirme olanağı da bulunacaktır.

Yukarda belirtilenler kuşkusuz ideal durum. Oysa henüz bu duruma gelmiş olmaktan uzağız. Çalışma ekiplerimiz birçok ilçemizde daha deneme aşamasında. Bütün adaylarımızı kendi bölgesindeki bir çalışma ekibi bir yana, herhangi bir çalışma ekibinde, ekibin geçici bir elemanı olarak görev gördürebilecek durumda bile değiliz. Buna ek olarak, Partimizin getirmeye çalıştığı, her üyenin mutlaka bir görevi olması, bütün üyelerin Parti'de aktif bir eleman olarak çalışması gereği kitlelerce kavranıp benimsenmiş bir olgu da değildir ve herhalde Partimizin dışında kalanlar için böyle olmakta da devam edecektir.

Geçmiş dönemde, propaganda çalışmaları için gittiğimiz köylerde kendini partili bilen, çevresince de öyle tanınan birçok taraftarımızla karşılaşırdır. Hele giriş belgesini imzalayıp formaliteyi tamamlamak onlarca, gerçek birer partili olmak için yetip artıyordu bile. Diğer partiler için durum böyleydi; başka türlüsü pek duyulmuş alışılmış birşey değildi; bir işçi sınıfı partisinin üyesinden çok daha fazla şey istediği ve beklediği ancak Parti'ye girdikten sonra veya partilileri yakından tanıma olanağı bulunanlarca anlaşılır olacaktı. Doğrusu geçmiş dönemde de, adaylık süresi bir formaliteden ibaret kalmış, altı ayını dolduranlar nerdeyse otomatik olarak üye sayılmıştı. Her üyenin mutlaka bir görev görmesi, verilen ek görevleri de yapması gereği, yöneticilerin bu konudaki devamlı ısrarlarına karşın, nesnel koşullara bağlı olarak istenildiği gibi yerleştirilebilmiş değildi. Bu bakımdan partimiz, Türkiye somutunda yepyeni bir deney içinde sayılsa yeridir. İftiharla belirtmeliyiz ki, kısa sürede bu konuda oldukça mesafe aldık. Ama aday üyelerimize bu gereği önce içlerine sindirip benimsetmek ve gerçek birer partili olmaya doğru adım adım yol almalarını sağlamak da bizlere, üyelere ve yönetim kurullarına düşüyor.

Belki bazılarımız için altı aylık bir süre tam birer partili olmak için yetmeyebilir. Böyle adaylar için kesin, karar günü gelip çattığında yönetim kurullarımız acaba ne yapacaklardır? İyi bir partili olduğuna kanaat getirilenler veya başlangıçtaki imzasına rağmen tüzük ve programda ifadesini bulan parti görüşleri ile bağdaşmaz tutumda olanlar hakkında karar vermek kolay. Ama görüş ve davranışlarında parti çizgisinde olan, fakat çalışmalara karşı yeterince ilgi göstermeyen veya gösterdiği ilginin somut kanıtları görülmeyen adaylar için olumlu görüş belirtebilmek de, sorumluluk duygusu ağır basınca okadar kolay olmuyor. Yeterince aktif çalışma içinde olmadı, bu yüzden yeterince tanınmıyor diye red kararı vermek de bir bakıma işin kolayı olmuyor mu? Bu soru da devamlı sorulması gereken bir sorudur. Kuşkusuz kendi çevresindeki bir çalışma ekibi içinde adayı izlemek ve hem çevresiyle ilişkisini, çevresinin kendisi hakkındaki yargılarını bilebilmek, hem de çalışma içinde adım adım gelişmesini görmek mümkün olabilseydi sorun kendiliğinden çözülürdü; verilecek kararda da yanılgı payı en aza inerdi. Ancak, belirtildiği üzere, henüz o gelişme aşamasından uzağız. Birkaç büyük ilimizin belli bölgeleri dışında hemen tüm adaylarımız için böyle bir olanağımız yok. O zaman bir karara varmadan önce mutlaka adayımızı kendi çevresi ve ilişkileri içinde yakından tanıyabilmek için hepimiz üye ve kurul olarak daha büyük bir çaba göstermek, diğer yandan da bir partili olma için yeterli başarı düzeyine erişmemiş olsa bile, Parti'ye girdiğinden bu yana gelişme grafiğinin yukarıya, olumlu yöne doğru devamlı yükselen bir eğri çizip çizmediğine bakmak, bunu değerlendirmek zorundayız. Eğer bu iki noktada kendisi hakkındaki ka-

«Devamı 11. sayfada»

Dünya'da Anti - Faşist Mücadele Deneyi

Halkların yarım yüzyıldır faşizme karşı kazandıkları büyük zaferlere rağmen, faşizm ve faşizm tehlikesi yeryüzünden silinmiş değildir. Emperyalizmin saldırgan niteliği, büyük, tekelci burjuva iktidarının gerici özü değişmediğine ve değişmeyeceğine göre, bu son derece doğaldır. Faşizme ve faşizm tehdidine karşı mücadele bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de işçi sınıfının, emekçi kitlelerin, demokratik, barışçı güçlerin ilk gündem maddeleri arasındadır.

ANTİ - FAŞİST MÜCADELENİN BAŞARISI, ÇEŞİTLİ MÜCADELE BİÇİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DOĞRU KURULMASINA VE UYGULANMASINA BAĞLIDIR.

Faşizme karşı mücadele, onun bütün yönlerini dikkate alarak ve çok çeşitli yöntem ve taktikleri birleştirerek verilmesi gereken bir mücadeledir. Faşizme karşı kazanılacak zaferin, büyük ölçüde, çeşitli mücadele biçimlerinin aynı anda başarıyla uygulanmasına ve bunlar arasındaki bağın doğru olarak kurulmasına bağlı olduğu söylenebilir. Bu mücadele biçimleri, ekonomik - demokratik haklar için verilen günlük mücadelelerden ileri politik hedeflere yönelik geniş ve sürekli kitle eylemlerine; anti - faşist güçlerin en küçük birimlerde birleştirilmesinden sınıfsal ittifakların, geniş politik blokların kurulmasına; kapitalist düzenin çerçevesi içinde faşizmin gücünü zayıflatacak belirli reformlar sağlanmasından burjuva demokrasisinin sınırlarını aşan iktidar organlarının oluşturulup, köklü toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesine vb. kadar değişen bir çeşitlilik göstermektedir.

Fakat faşizme karşı mücadelelerin tarihi, sadece anti - faşist mücadeledeki taktiklerin zenginliği ve değişkenliği bakımından öğretici değildir. Bu çok değişken taktiklerin başarıyla uygulanabilmesi, uzun anti - faşist mücadele yılları içinde biçimlenen, olgunlaşan ve hayata geçirilen bir stratejinin varlığıyla ve kendisini kabul ettirmesiyle mümkün olmuştur. Uluslararası bilimsel sosyalist hareketin birinci dünya savaşından ve Ekim Devrimi'nden sonra dünyada ve kapitalist ülkelerde ortaya çıkan, yeni sınıfsal güçler dengesinin çözümlemesini yaparak oluşturduğu bu strateji, anti - faşist mücadelelerin oluşmasında ve başarıya ulaşmasında en büyük belirleyici faktör olmuştur.

Anti - faşist mücadeleler tarihindeki somut örnekleri de bu açıdan, yani anti - faşist mücadelenin strateji ve taktiklerinin uygulanmasındaki başarılar yada başarısızlıklar, doğrular yada yanlışlar açısından incelemek ve yorumlamak doğru olacaktır.

ANTİ - FAŞİST MÜCADELEDE BAŞARISIZLIKLAR DÖNEMİ, DENEYLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Anti - faşist mücadelenin strateji ve taktiklerinin uygulanmasındaki başarısızlıkların klasik bir örneğinden söz etmek olanaksız gibidir. Çünkü, faşizmin bir tehlike olarak ortaya çıkışı ve yükselişiyle, «faşizme karşı mücadele» gibi stratejik bir hedefin doğuşu arasında önemli bir gecikme olmuştur. 1921'de Mussolini'nin faşist hareketinin boy göstermesinden yaklaşık olarak 1933'e kadar süren bu dönem, uluslararası işçi sınıfı ve emekçi kitleler için faşizm karşısında bir yenilgiler ve hataları öğrenme dönemi olmuştur. Bu dönemin başlıca özellikleri kısaca şöyle özetlenebilir: Sağ sosyal demokratların burjuvaziyle sınıf işbirliği politikası yüzünden, işçi sınıfı saflarının sermayenin ve faşizmin saldırısı karşısındaki bölünmüş ve dağınık kalması; işçi sınıfının toplumun diğer emekçi kitleleriyle, özellikle köylülükle ve kent küçük burjuvazisiyle, ve tüm anti - faşist demokratik güçlerle birliğinin yokluğu; kapitalist ülkelerdeki genç işçi sınıfı partilerinin ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin, sınıf mücadelesinin değişen koşullarına uygun strateji ve taktikleri zamanında belirleyip uygulayamaması ve sekter yanılgıların etkisinden kurtulamaması.

ANTİ - FAŞİST MÜCADELENİN STRATEJİNİN TEMEL İLKELERİ VE DAYANDIĞI TARİHİ KÖKLER

Anti-faşist mücadelenin stratejik bir görev olarak kavranması 1930 - 1933 yıllarını bulmuşsa, bu göreve uygun bir mücadele yolunun çizilmesi de ancak 1934 - 1935 yıllarında mümkün olabilmiştir. Üçüncü enternasyonal'in 1935 Temmuz - Ağustos'unda toplanan VII. Kongresi'nde çizilen strateji ve taktikler, bütün dünyada geniş antifaşist hareketlerin hızla doğuşunu ve yayılışını müjdelemiştir. VII. Kongre'nin geçmiş dönemin mücadelelerinin bütün olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirerek oluşturduğu stratejinin temel unsurları şöyle özetlenebilir :

1) İşçi sınıfının, ve işçi sınıfıyla birlikte tüm antifaşist ve demokratik güçlerinin faşizme karşı eylem birliği; birleşik işçi sınıfı cephesi ve antifaşist halk cephesi;

2) Eylem birliğinin asıl düşmana, yani emperyalizme, gericiliğe ve faşizme karşı çevrilmesi;

3) İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin ivedi ekonomik ve demokratik taleplerinin savunulması ve kitlelerin bu talepler için seferber edilmesi; demokrasi ve sosyalizm için mücadelenin doğru olarak birleştirilmesi;

4) Faşizme karşı mücadelenin, burjuva demokrasisini faşist saldırıya karşı savunmanın ötesinde, tekelci sermayenin gücünü kıracak ve işçi sınıfının ve müttefiklerinin mevzilerini güçlendirecek köklü dönüşümleri hedef alması; «halk cephesi hükümeti» formülü.

Bu ilkelerin pratikteki yansımalarına değinmeden önce, bir kere daha, bunların uluslararası işçi sınıfı hareketi içindeki uzun bir ideolojik ve politik oluşumun ürünü olduğunu hatırlamak gerekir. Bu ilkelerin hemen hepsinin kökleri daha gerilerde, söz konusu oluşunun çeşitli evrelerinde bulunabilir. Sermayenin saldırısına karşı «birleşik işçi cephesi» fikri, 1935'te ulaştığı kapsamdan oldukça farklı olmakla birlikte, Üçüncü Enternasyonal'in 1921'deki III. Kongresi'nde geliştirilmiştir. Ayrıca yukarda 3. ve 4. maddelerde sıralanan ilkeler, Üçüncü Enternasyonal'in Lenin'in bulunduğu III. ve IV. (1922) Kongrelerinde formüle edilen görüşlere dayanmaktadır.

FAŞİZMİN İKTİDARI ELE GEÇİRMESİ VE ANTİ - FAŞİST MÜCADELEDE TEMEL YANILGILAR

İTALYA DENEYİ :

İtalya'da faşizmin iktidarı ele geçirebilmesinin ön koşulları, 1919 - 1920'de ülkede yükselen devrimci dalganın, reformist sendika liderlerinin yönetimine geçmiş olan

Sosyalist Parti'nin «devrim korkusu» yüzünden başsız kalmasıyla doğmuştu. İtalyan Komünist Partisi Ocak 1921'de kuruldu. Fakat İKP'nin Mussolini darbesine kadar izlediği politika da sekter bir anlayışa dayanıyordu. Bu anlayışın temellerinden biri, faşizmin niteliğinin doğru olarak kavranamaması; faşizmin, burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olarak burjuva demokrasisi ile özdeş tutulmasıydı. Faşizm ile burjuva demokrasisi arasındaki karşıtlığın görülememesi, işçi sınıfı partilerinin, faşizme karşı burjuva toplumunun en geniş demokratik güçlerini birleştirme zorunluluğunu görememelerinin temelinde yatıyordu. İKP yönetimi bu anlayışla diğer anti - faşist parti ve örgütlerle anlaşmayı reddedecekti.

Sekter anlayışın bir diğer temeli de, sosyal demokrat partilerin kapitalist sistemin «temel direği» sayılmasıydı. Giderek sosyal demokrasinin «sosyal faşizm» olarak nitelenmesine kadar varan bu anlayış, işçi sınıfının birleşik cephesini sadece tabandaki bir birlik ve sadece bilimsel sosyalist partinin arkasındaki bir birlik olarak görüyordu. Lenin'in önderliğindeki Enternasyonal Yürütme Komitesi, İKP'ni, Sosyalist Parti'yle işbirliğine, ve 1922 sonbaharında reformistlerin SP'den tasfiyesinden sonra birleşmeye çağırdıysa da, bu anlayışta bir çalışma ancak faşist darbeden sonra başlayabildi.

Sekter anlayışın üçüncü bir temeli de, işçi sınıfının önündeki doğrudan görevin kendi sınıf iktidarını kurmak olarak görülmesiydi. «Birleşik işçi cephesi», işçi sınıfını doğrudan doğruya bu hedefe hazırlayan ve bu hedef için birleştiren bir cephe olarak görülüyordu. Demokratik talepler için mücadelenin işçi sınıfını sosyalizmden uzaklaştıracağı varsayılıyordu. Bu görüşe dayanılarak, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin demokratik taleplerini gerçekleştirecek demokratik bir hükümetin kurulması yolundaki her türlü parlamenter anlaşma reddediliyordu. Mussolini darbesinden sonra, 1922 Kasım'ında toplanan Enternasyonal IV. Kongresinde ise, kapitalizmin bunalımının derinleşmesinin, işçi sınıfını, kendi iktidarını kurma göreviyle değil, mücadelenin demokratik aşamasına ilişkin görevlerle karşı karşıya getirebileceği belirtilecekti. Yine aynı kongrede derinleştirilen, bu görevlerin gerçekleştirilmesi için kurulabilecek bir «işçi hükümeti» fikri, ilerdeki «birleşik cephe hükümeti» fikrinin temelini atıyordu.

BULGARİSTAN DENEYİ :

Yukarda sıralanan temel yanılgıların Bulgaristan'daki sonuçlarını hatırlayalım : 1923 Haziran'ında gerici güçlerin Çiftçi Birliği hükümetine karşı giriştiği darbe hareketi, Bulgaristan Komünist Partisi tarafından, burjuvazinin iki kampı arasındaki bir çatışma olarak görülmüş ve darbeye karşı tarafsız kalınmıştı. Bu, darbenin faşist niteliğinin kavranamamasına, faşizm ile burjuva demokrasisi arasındaki karşıtlığın değerlendirilememesine dayanıyordu. BKP'nin darbe ertesi yıllarda bu politikayı terketmesine rağmen, sekter anlayış 1929'da yeniden Parti yönetiminde etkin oldu. Faşizm cephesinin 1931 - 1934 arasındaki «yarılma» döneminden sonra gelen yeni faşist darbenin galibiyetinde de bu anlayış rol oynadı.

Sekterliğin, BKP'nin politikasına yansıyan evrensel özellikleri şunlardı: Faşizme ve tekellere karşı mücadele verebilecek tek güç işçi sınıfı olarak görülüyordu. İttifakların zorunluluğu reddediliyor; birleşik cephe politikası, geçici gruplaşmaların içyüzünün açığa vurulması ve kitlelerin bu gruplaşmaların etkisinden kurtarılması için bir «manevra» olarak görülüyordu. Parti'nin işçi sınıfında sahip olduğu saygınlık ve kazandığı başarılar, kitlelerin doğrudan işçi sınıfı iktidarı için hazır olduğu biçiminde yorumlanıyordu. Sekter görüş, ekonomik ve demokratik talepler için mücadelenin önemini de reddediyordu. Sekter anlayışa göre, başlıca stratejik darbe sosyal demokrasiye ve diğer küçük burjuva partilerine indirilmeliydi. Üstelik, sosyal demokrat partilerin «sol» kanatları, onların en tehlikeli olan yanı sayılıyordu. Çünkü bu «sol» kanat üyeleri, kitlelerin devrimci atılımını zayıflatma olanağına sahiptiler.

SEKTARİZMİN TASFİYESİ VE ANTİ - FAŞİST MÜCADELENİN GELİŞTİRİLMESİ

Üçüncü Enternasyonal'in 1935'teki VII. Kongresi'ni önceleyen ve ondan sonra gelen yıllar, işçi sınıfı partilerinin, sekter anlayışı ideolojik, politik ve örgütsel düzeylerde yenilgiye uğrattıkları yıllar olmuştur. VII. Kongre'de onaylanan ve geliştirilen yeni stratejinin uygulanışının yalnız Fransa, İspanya, Bulgaristan gibi çok bilinen örneklerle sınırlı olmadığını belirtmek gerekir. Örneğin 1935 - 1937 yıllarında Polonya'da Komünist Partisi baskı rejimine karşı geniş siyasal grevlerin öncülüğünü yapmıştır. Çekoslovakya Komünist Partisi işçilerin, aydınların ve küçük mülk sahiplerinin önemli kesimlerinin desteğini kazanmıştır. İngiltere'de faşist Mosley'in yönetimindeki faşist hareket, 1936'da işçi sınıfı partisinin önderlik ettiği kitle hareketleriyle geriletilmiş; 1937'de Komünist Partisi, Bağımsız İşçi Partisi ve Sosyalist Birlik hareketiyle birlikte işçi sınıfı hareketinin birliği ve İşçi Partisi'nin politikasının değişmesi için bir kampanyayı başlatmıştır. 1937'de İtalya'da Komünist ve Sosyalist partiler arasında bir anlaşma yapılmıştır. ABD'nde Komünist Partisi'nin yürüttüğü geniş halk cephesi politikası sayesinde işçi sınıfının demokratik örgütlerdeki ağırlığı hızla yükselmiştir. Bu örnekler çoğaltılabilir. Fakat Fransa, İspanya ve Bulgaristan'daki deneylerin, anti - faşist mücadelenin strateji ve taktiklerinin gelişmesinde belirleyici rol oynadığı da kuşkusuzdur.

FRANSA DENEYİ :

Fransa, «birleşik cephe» kavramının yeni ve daha geniş bir kapsamda ele alındığı ilk ülke oldu. Maurice Thorez yönetimindeki Fransız Komünist Partisi, birleşik cepheyi, işçi sınıfını doğrudan kendi iktidarı için hazırlamayı amaçlayan bir birlik olarak görmüyordu. Faşizmin yenilmesi ve emekçi kitlelerin demokratik taleplerinin gerçekleştirilmesi, birleşik cephe politikasının temelinde yatmalıydı. FKP, «mümkün olan bütün müttefiklerin kazanılmasını»; «kitlesel proletarya eyleminin bütün emekçi halk tabakalarının eylemiyle desteklenmesini»; «emekçi köylülerin, küçük burjuvazinin ve aydınların faşizme karşı mücadeleye çekilmesini» öngörüyordu. FKP, tabanda kurulacak birleşik cepheyi, tavandaki birleşik cephenin kategorik olarak karşısına çıkaran anlayışı da reddediyor; Sosyalist Parti yönetimine de birleşik cephe çağrısında bulunuyordu. Parti'nin Haziran 1934'teki Ulusal Konferansı'nda bu politika onaylandı; Ekim 1934'te M. Thorez «Halk Cephesi» formülünü Üçüncü Enternasyonal'e önerdi. 27 Temmuz 1934'te Fransa'da Komünist ve Sosyalist partiler arasında imzalanan ortak eylem paktı, Halk Cephesi'nin temelini atıyordu.

Halk Cephesi Fransa'da, 1934 Şubat'ındaki gerici ayaklanmayla boy gösteren faşist tehlikenin yenilmesini sağladı. 1936 seçimlerinde Halk Cephesi hükümeti kuruldu. Ancak, bu başarılara ulaşılması, çeşitli mücadele biçimlerinin gereği gibi birleştirilebilmesiyle mümkün olmuştu. 1934 Şubat'ında FKP'nin çağrısı üzerine 4,5 milyon işçinin katılmasıyla yapılan grevler; 1935 14 Temmuz gösterileri; 1936 büyük bahar grevleri; 1936'daki iki seçim türü eylemleri gibi kitlesel hareketler, Halk Cephesi'nin oluşmasında ve başarısında belirleyici rol oynadı. FKP, «ortak eylem paktı»nın SP tarafından bir «saldırmazlık paktı» olarak anlaşılmasına karşı mücadele etti; Halk Cephesi programının kitleler önünde yapılan somut ve kesin taahhütlere dayanması için çalıştı. Program, gerçekten bu nitelikteydi. Faşist derneklerin kesinlikle dağıtılması; gerici basın yasalarının iptali; sendika kurma hakkının sınırsız tanınması; savaş sanayilerinin devletleştirilmesi; tutarlı bir barış mücadelesi; kitlelerin yaşam düzeyinin yükseltilmesi; iş haftasının kısaltılması; demokratik bir mali reform yapılması, programda yer alan ilkeler arasındaydı. Halk Cephesi hükümetindeki Sosyalist ve Radikal partiler tarafından bu ilkelerden uzaklaşılması, giderek Halk Cephesi'nin çözülmesine; Fransa'nın gerici Mareşal Petaine'e teslim edilmesine yol açacaktı. Buna karşılık FKP'nin izlediği kararlı politika, üyelerinin 1935 - 1937 arasında 8 kat çoğalmasını sağladı.

Fransa'da Halk Cephesi deneyi, Enternasyonal'in VII. Kongresi'nde «birleşik cephe hükümeti» üzerine geliştirilen tezlerin doğrulanması bakımından da önem taşır. VII. Kongre, halk cephesi hükümetinin, burjuvazinin iktidarına son verilmesine ve işçi sınıfı iktidarının kurulmasına bir geçiş mi olacağı; yoksa yalnızca faşizmi ezmekle ve emekçi kitlelerin mevzilerini güçlendirmekle mi kalacağı sorusunun, ancak somut pratikte çözülebileceğini belirtiyordu. Ve sırf ikinci olasılığın varlığı yüzünden, birleşik cephe hükümetlerinin kurulmasında yada desteklenmesinde tereddüte düşmenin affedilemeyeceğini açıklıyordu. FKP, anti - komünizmin etkisinden henüz kurtulamamış orta tabakaların Halk Cephesi'nden kopmasını önlemek amacıyla hükümete katılmamasına rağmen, hükümetin bütün ileri adımlarında kitlesel gücüyle onun arkasında olmuş; hükümet halkın hükümeti olmaktan çıktığı sürece de onun karşısında olmaktan çekinmemiştir.

İSPANYA DENEYİ :

İspanya'da anti - faşist güçlerin eylem birliğine doğru ilk adımlar, ancak 1934'te gerici Robles hükümetine karşı başlıyan kitlesel grev ve direnişler sırasında atılabildi. Komünist Partisi'nin yanısıra diğer sol ve Cumhuriyetçi partilerden oluşan Halk Cep-

nesi 1936 Şubat'ında seçimlerle iktidara geldi; beş ay sonra da faşist ayaklanmayı karşısında buldu. Halk Cephesi hükümeti, 1931'de Cumhuriyetçi partiler tarafından kurulan ve gericilere yenik düşen hükümetin tersine, bir süreç içinde köklü dönüşümlere de yöneldi: millileştirmeler, toprak reformu, toplum yaşamının demokratikleştirilmesi gibi.

Fakat İspanya'da anti - faşist mücadele, özellikle anarşistlerin, işçi sınıfının köylülükle ve diğer orta tabakalarla ittifakını parçalayan sloganlarıyla karşı karşıya geldi. İKP, anarşistlerin günün koşullarıyla bağdaşmayan politikalarına karşı hükümet içinde de mücadele etti. Millileştirmelere sadece Cumhuriyet yönetiminin çıkarları gerektirdikçe başvurulmasını; yalnızca faşist ayaklanmaya katılan kapitalistlerin mallarının müsadere edilmesini; küçük ve orta mülk sahiplerinin mülkiyet haklarının korunmasını öngören bir politika izledi. 1938'de, faşizmin yaklaşan iktidarına karşı, «halk cephesi»nin «ulusal birlik» biçiminde genişletilmesini öneren İKP, orta burjuvazinin ulusal cephe içine çekilmesi için çalıştı. İKP'nin bu politikasına rağmen işçi sınıfının diğer demokratik ve ulusal güçlerle birliğinin sağlanamaması, İspanya'da demokrasinin geçici olarak yenilmesinde belirleyici bir rol oynamıştır.

FAŞİZMİN EZİLMESİ, İŞÇİ SINIFININ, EMEKÇİ KİTLELERİN VE TÜM ANTİ - FAŞİST, DEMOKRATİK GÜÇLERİN BİRLEŞİK ÖRGÜTLÜ GÜCÜYLE SAĞLANIR.

Bulgaristan'da, 1923 faşist darbesinden sonra politikasını gözden geçiren BKP, daha o zamandan kitle örgütlenmelerinin geliştirilmesine ve işçi ve köylülerin acil talepleri için kitle mücadelesine dayanan taktikler izlemeye başlamıştı. Fakat, faşizme karşı olan tüm güçler arasında eylem birliğine doğru kalıcı adımlar, ancak 1935'ten sonra atılabildi. Bu tarihten sonra BKP, artık anti - faşist halk cephesinin oluşturulmasını Parti'nin önüne stratejik bir hedef olarak koyuyordu. BKP, bu hedefe, bir yandan diğer demokratik partilerle üst düzeyde geliştirdiği ilişkilerle (seçim ittifakları oluşturmak gibi); diğer yandan da özellikle kitle örgütlerinde o partilerin üyesi yada partisiz emekçilerin eylem birliğini kurarak ilerledi. Bulgaristan'ın tarihine, faşizmin yıkılışından sosyalizmin kuruluşuna kadar bu sürecin itici gücü olarak geçecek olan Vatan Cephesi'nin programı, 1942'de BKP tarafından önerildi. Vatan Cephesi programı, bir yandan faşizmin yenilmesini ve bunun için Hitler işgalinin sona erdirilmesini, diğer yandan köklü toplumsal dönüşümleri öngörüyordu. Vatan Cephesi, herşeyden önce kitlelerde kökleşmeseydi, devrimi de kuşkusuz ileriye götüremezdi; fakat Cephe programının ilanından sonra birkaç ay içinde ülkede 100'ü aşkın Vatan Cephesi komitesinin oluşturulması, gelecekteki zaferi müjdeliyordu. Bulgaristan'da Vatan Cephesi deneyi, işçi sınıfının ve geniş emekçi kitlelerin faşizme karşı zaferinin, sosyalizmin kurulmasına giden yolda bir durak olabileceğini de kanıtladı.

Halkların faşizme karşı mücadele deneyleri, faşizmin ezilmesinin ancak işçi sınıfının, emekçi kitlelerin ve bütün anti - faşist, demokratik güçlerin birleşik örgütlü gücüyle sağlanabileceğini göstermektedir.

Parti içinde ilişkiler, partinin kitle içinde çalışması

PARTİ - KİTLE ÇALIŞMASI BİRBİRİNİ ETKİLER

Partimiz üyelerinin birbirleriyle olan ilişkileri doğrudan doğruya Partimizin kitle içindeki başarısını etkiler. Partililer arasında doğru ilişkiler kurulduğu oranda, Partililerin partili olmayanlarla kurduğu ilişkiler doğru sosyalist ilişkiler olur. Bozuk ve eksik partililik ilişkileri, bozuk ve eksik kitle çalışması doğurur. Bu ilke tersinden de geçerlidir. Kitle içinde bozuk ve eksik ilişkisi olan Partililer diğer Parti üyeleri ile de doğru sosyalist ilişkiler kuramazlar.

Tüzüğümüz Partilileri, işçi sınfının bilinçlenme ve örgütlenme düzeyini yükseltmeye, birliğini sağlamaya görevli kılmıştır. İşçi sınıfının bilinçlenme ve örgütlenme düzeyini yükseltmeye ve birliğini sağlamaya görevli olan biz Partililer, bu zor ve mutlaka başaracağımız çetin görevi, ancak Parti örgütümüzün bilinç ve örgütlenme düzeyini yükselterek ve birliğini sağlayarak hakkıyla yerine getirebiliriz.

Tüzüğümüz, Partilileri Parti'nin amaç ve programını ve bu amaç ve programa temel olan sosyalist dünya görüşünü toplumun her katında yayarak benimsetmeye görevli kılmıştır. Toplumun her katına sosyalist dünya görüşünü yayarak benimsetmekle görevli olan biz Partililer ancak sosyalist dünya görüşünü en başta kendimiz özümsersek bu çetin işi başarabiliriz.

Partimiz, işçi sınıfımızın, yoksul köylülerle ve kapitalizmin her geçen gün yıkıntıya uğrattığı köylü - kentli bütün emekçi sınıf ve tabakalarla ittifakını gerçekleştirmekle görevlidir. Bu çetin işin birinci koşulu da en önce Partimizin politik, ideolojik ve örgütsel bütünlüğünün gelişmesidir.

Partimiz genç bir partidir. Partimizin olgunlaşması ve sosyalist ilkeleri özümseyerek hayata geçirmesi, giderek çalışmasının ürünlerini toplaması bir süreç içinde olacaktır. Kitlelerle kopmaz derin bağlar kurmamız, üye ve taraftar sayımızın istediğimiz düzeye ulaşması da belli bir zaman isteyecektir. Partimiz sosyalistliği özümsedikçe kitleler arasındaki yeri büyüyecek, kitleler arasındaki yeri büyüdükçe de sosyalistliğini geliştirecektir.

Ancak sosyalistler olarak biz bir gerçeği çok iyi biliriz. Partililer her başarısızlığı kendi ellerinde olmayan koşullara bağlamazlar. Elbette ellerimizde olmayan nedenlerden zaman zaman başarımız engellenebilir, gecikebilir. Ama bizim ellerimizde olan bir şey vardır. O da kendi kendimizi düzeltmek, geliştirmek ve yenilemek. Kendi kendimizle ilişkilerimizi düzeltmek kitle ile olan bağlarımızı düzeltmek demektir. Aramızdaki ilişkileri geliştirmek kitle ile ilişkilerimizi geliştirmek demektir. Partimizin gelişmesi eksikliklerimizi görmemiz ve düzeltmemiz yoluyla olacaktır.

Partimizde şu şekilde konuşmayı alışkanlık haline getirmiş arkadaşlara ne kadar çok rastlıyoruz :

«Görev'in bu sayısı ne kadar iyi değil mi?», «Bizden başka hiç kimse Yurt ve Dünya gibi bir yayın çıkaramaz.», «Çark Başak'ın bu sayısını çok beğendim.», «Yürüyüşün bu kapağı ne güzel.»

Bir makale üzerine, yayınlar üzerine, parti politikamız üzerine, yöneticiler hakkında ve birbirimiz hakkında iyi şeyler düşünmek ve Partimizin çalışmalarını övmek ve yüceltmek elbette hepimizin moralini yükseltir ve yapılabilir bir şeydir. Ama sorun moralimizle birlikte Partimizi de yükseltmektir. O halde iyi yanlarımız kadar eksik yanlarımızı da Partililere yakışan cesurluk ve açık yüreklilikle görmek ve düzeltmek zorundayız. Ancak böyle davranarak yaratıcı partililer oluruz. Ve Partimiz kitleler içinde böyle başarılı olur.

O halde sınıfsız toplumu kurana kadar sürekli uğraşacağımız şu temel görevler önümüzde hep varolacak.

— Parti örgütümüzün bilinç ve örgütlenme düzeyini yükseltmek, birliğini pekiştirmek.

— Sosyalist dünya görüşünü özümsemek.

— Partinin politik, ideolojik ve örgütsel bütünlüğünü geliştirmek.

EKİP İÇİ İLİŞKİLER

Partimiz içindeki ilişkilere ekip içi ilişkilerden başlayarak bakmalıyız.

Parti, örgütlerinin toplamıdır. Parti üyesi ise parti örgütlerinden birinin üyesidir. Partimizdeki en alt temel birim çalışma ekibi olduğu için, partinin can damarları, temel taşları ve kitle içindeki sinir uçları çalışma ekipleridir.

O zaman bir ekip üyesi olarak kendi kendimize şu soruyu sormalıyız: «Ekibimiz oturdu mu?» Bu soruya, «Evet.» cevabını verebilmemiz için, en önce «Ekibimiz üyelerinin birbirleriyle olan ilişkileri doğru sosyalist ilişkilerdir. Olumludur. Yeterlidir. Kaynaştık.» cevabını verebilmemiz gerekir.

Genç olan Partimizde ekip deneyimimiz yeni yeni ürünlerini veriyor. Ama az zamanda bu ana kadar kurduğumuz ekipleri birkaç defa bozup yeniden kurma gereksinimi doğdu. Uzun süre birbirleriyle beraber çalışabilen üyelerden oluşan ve başarılı olan ekip sayısı daha yeni yeni artıyor. Bu zaman içinde şunu öğrendik: Ekip, üyelerinin aritmetik toplamı değildir. Periodik olarak biraraya gelmek, toplanıp, dağılmak ekip olmaya yetmemektedir. Aynı işyerinde çalışanlardan meydana gelmiş bir ekip dahi olsa, ya da aynı mahallede oturan bir ekip bile olsa, o ekip eğer sadece üyelerinin aritmetik toplamı ise ekip olamamış demek-

tir. Böyle bir ekip ancak yayın satar, bağış toplar. Oysa Partililik bizlerden çok daha fazlasını beklemektedir. «Parti, partisiz, örgütsüz işçi kitlesinin milyonlarına disiplin ruhunu ve sistemli mücadeleyi, örgüt ruhunu ve metaneti kazandırmalıdır. Ama Parti, ancak kendisi de disiplinin ve örgüt ruhunun somut örneği ise; ancak kendisi proletaryanın örgütlü müfrezesi ise, bu ödevleri başarabilir.» «Partiyi partisizler kitlesine bağlayan çözülmez manevi bağlar olmadan, partinin, sınıfının kesin gücü olamayacağı açıktır.»

Yukarıdaki satırlarda görüldüğü gibi bilimsel sosyalist parti anlayışı önce Partimizden disiplin ve örgüt ruhunun kendisinde somutlaşmasını bekliyor. Sınıfımızın kesin gücü olabilmemiz için de partisizler kitlesine çözülmez manevi bağlarla bağlı olmamızı şart koşuyor. Bu da ancak partililerin en önce birbirine çözülmez manevi bağlarla bağlı olmasını gerekli kılıyor.

Partiyi meydana getiren temel taşlarımız ekipler olduğuna göre ekip içinde üyelerin birbirlerine yüksek bir örgüt ruhu ile kopmaz manevi bağlarla ve çelik bir disiplinle bağlı olması gerekir. Yoksa yalnızca yüklenilmiş bir görev olarak kabullenilen, birbirimizle ancak periodik olarak biraraya gelebilmek ekip olmak anlamına gelmiyor. Böyle ekiplerin şu anda varolduğunu biliyoruz. Ama görevimiz bu durumu doğru yönde değiştirebilecek çalışmaları yapmaktır.

Az zamanda edindiğimiz ekip deneyleri basit gibi görülen aslında çok önemli olan şu soruları sormamızı gerektirir :

Başta ekip başkanı olmak üzere ekip üyeleri birbirlerinin sosyal durumlarını biliyorlar mı? Ailelerinin sosyal, kültürel, ekonomik durumlarının doğru bir bilgisine sahipler mi? Birbirlerinin iş, aile, okul hayatlarındaki çözüme muhtaç sorunlarının farkında mıdırlar? Birbirlerinin özgeçmişlerini, Partiye nasıl geldiklerini biliyorlar mı? Birbirlerinin giderilmesi gereken zaaflarının ve hatalarının farkına varmaya çalışıyorlar mı? Parti lokali dışında birbirleriyle ilişkileri olabiliyor mu? Yâni ekip üyeleri arasında sağlam bir arkadaşlık ve dayanışma gelişiyor mu?

Bu soruları kesinlikle sormak gerektiğine inanırken şunu belirtelim: Biz kendi içemizde ekip üyeleri arasında uzun süre birbirinin evini bilmeyen ve öğrenmeye çalışmayan öğrenci ya da işçi üyelere rastladık. Bu soruların cevaplarını ararken farkına vardığımız bu dayanışma ve arkadaşlık eksikliğini gidermeğe çalışıyoruz. Partimizde üye ve ekip sayımız ne kadar artarsa artsın ekip içi arkadaşça dayanışmayı arttırmak her zaman temel görevlerimizden olmalıdır. Bu dayanışmayı sağlamada başarısızlık demek kısaca ve açıkça ekibin kitle ile bağları zayıf demektir. Birbirlerini tanımaya çalışmayanlar ekip alanlarında kurdukları ilişkileri, işçi ve emekçileri hiç tanıyamayacaklar demektir. Oysa partili olmayanlarla sağlam bağlar kurmaksızın onların hiçbir e! 'nomik ve politik sorunlarına yön veremeyiz. İster işyerinde olsun ister mahallede, köyde ya da okulda politik ve ideolojik mücadele, sadece, Partiye kazanmaya çalıştıklarımızın eline yayın tutuşturmak ve onlardan bağış almak demek değildir. Herşeyden önce Parti dışındaki kitleyle, sıcak ve sürekli ilişkiler kurmak demektir. Biz bu noktayı kavrayabildiğimiz ölçüde onların eline verdiğimiz yayınlarımız da onların sorunlarına doğru ve geniş yer verebilecektir. Ve kitleye hızla propagandamızı yayabilecek, onları harekete geçirebilecek, politika ile daha fazla uğraştıracak ve örgütlenmeyi sağlayabilecektir.

Bilimsel sosyalist Parti anlayışı, «Parti, işçi sınıfının öncü müfrezesidir.» derken bu anlayışı şu şekilde tanımlıyor. «Partinin, işçi sınıfının en iyi öğelerini, bu ögelerin deneyimini, devrimci ruhunu, proletarya davası uğruna sonsuz fedakârlığını emmesi gerekir.» Biz buradan anlamalıyız ki hem Parti içinde, hem kitleler içinde çalışmada bizlerden devrimci ruh, sonsuz fedakarlık aranmaktadır. Kendi kendimize sormamız gereken şu soru bu nokta üzerinde neden önemle durduğumuzu aydınlatacak; «Benim partili olmayan, ya da burjuva partilerine inanmış kaç tane samimi arkadaşım var?» Bu sorulara verilecek cevap kitle içine doğru yaklaşımlarla girmeyi öğrendikçe, birbirimizle daha doğru sosyalist ilişkiler geliştirdikçe olumlu olacaktır. Fedakarlık ve devrimci ruh afiş yapıştırmada gösterdiğimiz, bildiri dağıtmada, ya da bir grev veya yürüyüşte gösterdiğimiz olağanüstü gayretle sınırlı değildir. Bunların yanında insan ilişkilerinde sabır, içtenlik ve kalıcılık sağlayabilmek de sağlam devrimci yapı ister, bizce maratonun en yıpratıcı yanı budur. Birbirimizle kalıcı uzun beraberlik, kitlelerle kopmaz bağlar.

Dünyada işçi sınıfı partilerinin devrimci teori, hareketin yasalarının bilgisiyle, devrim yasalarının bilgisiyle silahlanmış olması, işçi sınıfının siyasal önderi olmasının aynası kitle ile kurduğu bağlar ve kitlelerin önderliğini yaparak gerçekleştirdiği başarılarıdır. Partimiz ilk kuruluşundan bu yana geçen zamanda ülkemiz politikasını derinden etkileyen başarılar gösterdi. Ama artık önümüzdeki görev kitleleri hızla örgütlemektir.

KURULLARA DÜŞEN SORUMLULUK

Ekip içi üyelerarası ilişkide vurguladığımız noktalar, kurullarda daha da önem kazanıyor. Çünki kurullar birçok ekibin ve üyelerinin yetişme ve yönlendirme sorumluluğunu taşıyor. Kurullar Merkez'e doğru giderek artan sorumluluklar yükleniyorlar. Genç olan Partimizde demokratik merkeziyetçi işleyişin hayata geçirilmesinde doğru adımlar atabilmemiz için üye - ekip - kurul - üstkurul işleyişine daha özen göstermek, kurulların üyeler arasında devrimci atılımı, yaratıcılığı teşvik etme, eleştiri, özeleştiri mekanizmasının işlemesini her birimde sağlamak ve Partililer arası sağlam, derin bağları geliştirmek gerekir. Kurullar ekiplerin ideolojik düzeyini yükseltmek, aralarındaki eşgüdümü sağlamak ve devrimci örgüt ruhunu yerleştirmek için ekipleri ve üyelerini çok iyi tanımak ve onlardaki olumlu, olumsuz değişiklikleri izlemek zorundadır. Yoksa kurullar üyeleri yeterince yönlendiremez. Bilimsel sosyalist parti öğretisi sistemli çalışmayı da şart görerek bu noktayı şöyle belirtmiştir: Parti, sadece örgütlerinin toplamı değildir. Aynı zamanda parti, bu örgütlerin biricik sistemi, alt ve üst yönetim organlarıyla, azınlığın çoğunluğa uymasıyla, bütün parti üyeleri için zorunlu olan pratik kararlarıyla, bu örgütlerin bir bütün olarak olumlu birliğidir.

BİRBİRİMİZİ VE KİTLELERİ İKNA

Parti içi ilişkiler ve kitle ile ilişkilerin birbirlerine olan bağı bilimsel sosyalist parti anlayışının her ilkesinde kendini gösteriyor. Buraya kadar «öncü müfreze», «örgütlü müfreze» ilkelerini parti içi ilişkiler, kitle ile ilişkiler bağlantısına bağlı olarak ele aldık. Bir ilke de, «Partinin, proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimi,» olması ilkesi. Bu ilke proletaryanın partisinden başka sendikalar, kooperatifler, fabrika örgütleri, kadın örgütleri, basın, kültür, ve eğitim örgütleri, gençlik dernekleri gibi örgütleri de olduğunu ve bu örgütleri yönlendiren örgütün de Parti olduğunu söylüyor. Ancak zaman zaman her dönemde bazı Partililerde görülen şu yanlış eğilimi kastetmiyor: «Ben işçi sınıfının partisiyim. Bilimsel sosyalizmi savunuyorum. Doğruyum. O halde herkes arkamdan gelsin.» Parti'nin kitle örgütlerini nasıl yönlendirdiğini ve neden, proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimi olduğu şöyle anlatılıyor: Birincisi, parti, proletaryanın partisiz örgütlerine doğrudan doğruya bağlı olan ve çok kez bu örgütleri yöneten işçi sınıfının en iyi öğelerinin birleşme noktasıdır; ikincisi, işçi sınıfının en seçkin öğelerinin birleşme noktası olan parti, işçi sınıfının örgütlerinin her biçimini yönetmeye yetenekli önderlerinin yetiştirilmesi için en iyi okuldur; üçüncüsü, işçi sınıfı önderlerinin yetiştirilmesi için en iyi okul olan parti, deneyimi ve saygınlığı ile proletaryanın mücadelesinin önderliğini merkezileştirmeyi ve böylelikle işçi sınıfının çeşitli örgütlerini, yardımcı organları ve partiyi sınıfa bağlayan volan kayışları haline getirmeye yetenekli biricik örgüttür. Elbette bu, parti - dışı örgütlerin, sendikaların, kooperatiflerin vb. partinin yönetimine, resmen ast olarak bağlı olmaları demek değildir. Sadece, bu örgütlerden olan ve bunlarda tartışma götürmez biçimde etkili olan parti üyeleri, bu parti - dışı örgütlerin çalışmalarında proletarya partisine yaklaşmaları ve onun siyasal önderliğini gönül rızasıyla kabul etmeleri için bütün ikna yollarına başvurmalıdır demektir.

Görüldüğü gibi elimizdeki yöntem iknadır. Sosyalistlerde yılmadan mücadele, örgütlenme ve kitleleri ikna etme yeteneği aranıyor. Yani tartışmasız olarak kendimizi kitlelere kabul ettirecek olan bilimsel sosyalist Parti ilkelerinde aranan niteliklerimizle bizler olacağız. Yoksa kitleler biz bilimsel sosyalizmi benimsiyoruz diye bizi kabul etmeye mecbur değiller.

Kitleler içinde Partililerin kendini kabul ettirmede göstereceği beceri, yetenekli olmak, kendini sevdirmek, atılgan olmak ve iknada başarılı olmak gibi aranan temel nitelikler aynen Parti içindeki çalışmalarımızda da geçerli, kendimizi yenilememiz ve daha başarılı partililer olmamız da aslında kitlelerin bizlerden beklediği şeylerden başkası değil. Bu yüzden soruna neresinden bakarsak bakalım iyi Partililik ve kitleyle başarılı ilişkiler birbirinden kopmuyor. Biri diğerini etkiliyor. Onun için Partimize ve üyeler olarak bizlere çok büyük gayret düşüyor. Şimdiden sonra birbirimizle dayanışmada ve kitleler içinde yerleşmede daha hızlı ve daha fazla yol almalıyız.

Politik Esneklik İdeolojik Titizlik

«Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; bu kararların ikinci bölümünde belirtilen talep ve mücadele hedeflerinin gerçekleştirilmesi için bütün demokratik güçlerin en geniş birlik ve dayanışma içinde mücadelesini gerekli görür; bunun gerçekleştirilmesi için elden gelen çabayı göstermek üzere Parti organlarını ve tek tek bütün üyelerini görevli kılar.»

«Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin mümkün olan en geniş kitleleri kavrayabilmesi, ilerici, yurtsever, demokrat güçlerin desteğini kazanabilmesi için gerekli politik esneklikle, işçi sınıfı ideolojisinin büyük bir titiklik içinde ve hiç bir ödün verilmeksizin savunulmasını ayrılmaz bir bütün olarak görür.»

— 1. Büyük Kongre Kararları'ndan

Politik esneklikle ideolojik titizlik arasındaki bağın doğru bir şekilde kavranmasının ve hayata geçirilmesinin artan bir önem taşıdığı günler yaşıyoruz.

Türkiye İşçi Partisi üyeleri ve yandaşları, genel olarak bilimsel sosyalizmi ve bilimsel sosyalizmin ülkemiz koşullarına uygulanması ile ortaya çıkan parti çizgisini titizlikle savunma, bağımsız hareketimizi kitleler içinde geliştirip sağlamlaştırma mücadelesi ile emperyalizme, faşizme ve kapitalizme karşı kavga veren safların mümkün olabilecek en büyük genişliğe ulaştırılması, bu saflar içinde ilkeli bir birliğin kurulup geliştirilmesi mücadelesini daha büyük bir başarıyla uyumlulaştırma görevi ile karşı karşıya bulunuyorlar.

Bu görevin yerine getirilmesinde üzerinde en büyük önemle durulması gereken sorun parti örgütlenmesi ile güç ve eylem birliğinin geliştirilmesi arasındaki ilişkiler sorunudur.

Hem sosyalist iktidarı kurmuş partilerin deneyimleri, hem de kapitalist ülkelerin işçi sınıfı partilerinin deneyimleri bize şu gerçeği gösteriyor: bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin ileri ve kalıcı başarılara ulaşmasının başta gelen güvencesi genel olarak işçi sınıfı hareketinin, özellikle de bu hareketin en üst biçimi olan işçi sınıfının politik örgütlenmesinin gücüne, etkinliğine bağlıdır. Bilimsel sosyalist hareketin birlik ve dayanışma yönünde adımlar atabilmesinin başta gelen güvencesi de doğrudan doğruya bu güç ve etkinliktir. İşçi sınıfının birliğinin sağlanabilmesi; demokratik, anti emperyalist güçler arasında birlik ve dayanışma esasına dayanan ilişkilerin gerekliliğinin kabul ettirilebilmesi, bir ortak program etrafında birleşilebilmesi, bu birliğin bütün saldırılara rağmen sürdürülebilmesi ve sonuç alıcı olmasının sağlanabilmesi bilimsel sosyalist partinin gücü ve etkinliği ile sıkı sıkıya ilişkilidir. Birlik ve dayanışma yönünde ilerlenebilmesi, genel politik şartların olduğu kadar, işçi sınıfı partisinin gücünün de dayatmasıyla kabul ettirilebilmektedir.

Ne var ki, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde partinin ve bir bütün olarak işçi sınıfı hareketinin ağırlığının bilinmesi, asla birlik ve dayanışma politikasının yok sayılmasına, bu politikanın yalnızca belli dönemler önem taşıyan bir taktik görev olarak degerlendirilmesi sonucuna götürmez. Birlik ve dayanışma için mücadele, sürekli; önemi politik taktiklerin sınırını çok aşan; ve temel güvencesini işçi sınıfı partisinin güçlülük ve etkinliğinde bulmasına karşı, aynı zamanda işçi sınıfı partisine güçlülük ve etkinliğin yollarını açan bir mücadele alanıdır. Gerek kitleler içinde çalışma, gerek kitle örgütlerini doğru amaçlara yönlendirme, gerekse çeşitli burjuva ve küçük burjuva politik akımlarının olumsuz etkilerini kırmak tek başına doğrudan örgütsel çalışmalarla üstesinden gelinebilecek görevler değildir. Kitlelerin güven ve desteğinin mücadele içinde kazanılması, onların kendi deneyimleriyle öğrendiklerini politik tercihlerine yansıtmaları için olanaklar yaratılması ayrı bir önem taşır.

Hemen bu noktada değinilmesi gerekli ikinci bir sorun ideolojik titizliğin gerçekleştiriliş biçimi sorunudur. İdeolojik titizlik «itiraz kabul etmez akıl hocalığı» tavrını gerektirmez. İşçi ve emekçiler arasında burjuva ideolojisinin çeşitli yansımalarına karşı mücadele, bilimsel sosyalist çizginin titizlikle savunulması, parti tutumunun dostça, sabırla açıklanması yöntemiyle gerçek başarılara ulaşabilir. Bu, kitle çalışmasında, kitleler içinde bilimsel sosyalist hareketin tanıtılıp benimsetilmesinde bilimsel sosyalizme, partiye ve kendine güvenin ifadesi de olmaktadır.

İdeolojik çizgimizin en büyük bir kararlılıkla savunulması, bu çizgide olmayan ancak ilerici, yurtsever, demokrat eğilimler taşıyan kuruluşların yönetici ve üyeleriyle, tek tek kişilerle tanışmayı, dostça bir tartışma ve ikna ortamını yaratmaya, atılabilecek ortak adımlar varsa bunların neler olduğunu birlikte araştırmaya girişmeyi imkânsız kılmaz. Tam tersine bu görevlerin en geniş bir biçimde gerçekleştirilmesini gerektirir. Biz yazılarımızı en geniş kitleler okusun diye, sözlerimizi en büyük kalabalıklara, en başta öncü işçiler olmak üzere halk liderlerine ulaşsın diye söylüyoruz. Ve yalnızca okunması, dinlenmesi için değil, inandırması, güven vermesi, baskı ve sömürüye karşı daha yaygın ve etkili bir mücadeleyi mümkün kılsın diye yazıyor, söylüyoruz.

Politik ve ideolojik ayırım çizgilerimizi, bu çizgileri belli etmek tek başına bir yarar sağlar düşüncesiyle çekmiyoruz. Bu çizgilerin netleşmesi halinde dünya görüşümüzün saflığının ve hareketimizin bağımsızlığına gölge düşürmeden, işçi ve emekçilerin en büyük bölümünü sömürücülüğe ve zulme karşı belli amaçlarda birleşmiş örgütlü bir güç olarak çıkartmak mümkündür diye bu çizgileri çekiyoruz.

Bizler, yurtseverliğin, demokratlığın, ilericiliğin, bilimsel sosyalist olmayla özdeş olmadığını bilmekle beraber, bu niteliklerin ancak bilimsel sosyalizm ile bütünleştiğinde tutarlılığa, sonuna kadar mücadeleciliğe kavuşabileceğinin bilincindeyizdir. Bu bütünleşme demokratik mücadelenin sistemli

partili,çark başak'ın en iyi muhabiri,en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

ve örgütlü bir biçimde geliştirilmesi sürecinde zamanla gerçekleşebilecektir.

Politik esneklikle ideolojik titizlik arasındaki bağın doğru bir şekilde kavranması ve hayata geçirilmesi bakımından önem taşıyan bir diğer sorun politik esnekliğin başarıyla gerçekleştirilmesi ile ideolojik mücadelenin yoğunlaştırılması arasındaki sıkı ilişkidir. Faşizme ve emperyalizme karşı olan güçlerle en geniş birlik ve dayanışma yolunda atılacak her adımın başarılı sonuçlara ulaşması mutlaka ideolojik çalışmanın daha üst düzeye çıkartılmasını gerektirir. Faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin yoğunlaşması ve birarada olunan güçlerin karmaşıklaşması, yurtseverliği ve demokratlığı dile getiren birtakım genel düşüncelerle yetinilmesini değil, tam tersine bilimsel sosyalizmin, parti çizgisinin daha derinliğine kavranmasını ve durmaksızın geliştirilmesini gerektirir.

Güçbirliği politikasının uygulanmasında ileri adımlar atılmasıyla ideolojik mücadelenin yoğunlaştırılmasının birbiriyle çelişmesi sözkonusu değildir. Çünkü ideolojik mücadele ilericileri, yurtseverleri, demokratları, birbirlerine karşı düşmanlaştırıcı ve bilimsel sosyalist önerilere kulakları kapatıcı değil, birliği sağlamlaştırıcı, bilimsel sosyalizmin her tartışmada bir kere daha ortaya çıkan üstünlüğünü isbatlayıcı, ikna edicidir. İdeolojik çalışmanın geliştirilmesi, ideolojik sağlamlık politik esnekliği besleyip, geliştiren başlıca kaynaktır.

Aday Üyelik Dönemi

•Baştarafı 5. sayfada•

nımız olumlu ise adayımız partili olmaya hazır demektir. Zaten kim kendisinin her bakımdan yetişmiş tam bir partili olduğunu rahatlıkla iddia edebilir; o zaman Parti'nin bir okul olduğu gerçeği nerede kalır.

Hepimiz adaylığımız süresinde olsun, ondan sonraki dönemde olsun bir yandan yaptığımız görevle parti çalışmalarına katkıda bulunurken bir yandan da hergün yeni bir bilgi ve bilinç kazanmakta, •iş içinde eğitilip aydınlanarak• daha iyi birer partili olmaya doğru kendimizi geliştirmekte, aşmaktayız. Bunun ise sınırı yoktur.

Afrika'da Ulusal Kurtuluş Hareketinin

•Baştarafı 12. sayfada•

münizm. Bu ülkelerin ekonomileri hâlâ büyük ölçüde emperyalist - kapitalist sisteme bağımlı. Bu ülkelerin emekçileri emperyalizme olduğu kadar, sömürücülere karşı da mücadele veriyorlar.

1970'lere gelinceye kadar Afrika ülkeleri bağımsızlığa kavuşmalarının ardından yenilgiye uğrattıkları emperyalizmi doğuran kapitalist sisteme de karşı bir tavır içine giriyorlar ve kapitalist olmayan kalkınma yolunu benimsiyorlardı. Ancak onların bu tercihleri, çözümüne ulaşmamış bir iç sınıfsal dengeden kaynaklandığından, bu ülkelerin ekonomileri hâlâ büyük ölçüde yeni sömürgeci ve emperyalist güçlerin çıkarları doğrultusunda dengeleniyordu. Çeşitli ekonomik sektörlerde devletleştirmeler gerçekleştiren bazı ülkeler bile uzun süre tek tip mal üretimine dayalı ve emperyalist devletlerin hammadde ambarı durumundaki ekonomilerini düzlüğe çıkaramıyorlardı. Yenilgiye uğrayan sömürgecilerin çoğu tüm teknik güç ve sermayeyi de birlikte götürdükleri için devletleştirilen işletmeleri üretime geçirmek çok zorlaşıyordu. 1970'lerden sonra gerek uluslararası işçi hareketinin, gerekse de dünya sosyalist sistemin ulaştığı gelişme düzeyi ulusal kurtuluş mücadelelerine öncülük eden militanların bilinçli sosyo - ekonomik tercihler yapmaları sonucunu doğurdu. Bu olguyla atbaşı giden bir başka olgu ise, ulusal burjuvazi ve küçük burjuva aydınları öncülüğündeki ulusal kurtuluş hareketlerinin yol ayrımına gelmesi oldu.

Mısır'da devrim hareketinin etkisiz kılınması, Angola örneğinin ortaya koyduğu saflaşma bu gerçeği belgeleyen en önemli gelişmelerdir. Bugün kurtuluş mücadelesi veren halklara yol gösterebilecek, bir •Mısır örneğinden• söz etmek olanaksız hale gelmiştir. Aynı zamanda bir Liberya örneğinde görülen Afrika tipi kapitalizm ya da Kaunda'nın Zambiya'sının gerçekleştirmeğe çalıştığı Afrika sosyalizmi gibi tarihsel gerçeklerle bağdaşmayan deneyimlerin geçersizliği kanıtlanmıştır. Kongo Emek Partisi Merkez Komitesi Sekreteri Mukueke şöyle diyor: •Afrika tipi, insancıl ve diğer •sosyalizmlerin• teorisyenleri aslolanı, yani ekonomik sorunları unutuyorlar. Bu da nesnel olarak şoven milliyetçiliğe, ırkçılığa, kapitalist ilişkilerin ayakta kalmasına, toplumda sömürücü ve sömürülen sınıfların doğmasına yarıyor. Yalnızca bilimsel sosyalist teori emekçilere sosyalizmin yolunu göstermektedir.• Bir zamanların örnek ülkesi Mısır'ın bugün emperyalist çıkarların saldırgan temsilcisi olması, Fas ve Zaire örneği ülkelerin Afrika'nın güneyindeki kurtuluş mücadelelerini engelleme yolunda harcadıkları çabalar yukarıdaki sözleri parlak bir şekilde doğrulamaktadır.

Asya ve Afrika'daki ulusal bağımsızlık hareketlerinin dış politik yansımasını oluşturan bağlantısızlık politikası da bugün yeni ve ilerici bir kimliğe bürünmüştür. Birçok bağlantısız ülkenin, politikası, uzun süre emperyalizmin •kötülüklerini• sözlü olarak yerme, fiilen ise sömürgeci metropole ve ABD hegemonyasına boyun eğme biçiminde ortaya çıktı. Bugün ise Afrika ülkelerinin dış politik konumları, ırkçılık ve emperyalizmin yanında ya da karşısında olmalarına göre biçimlenmektedir. Üstelik Angola, Mozambik, Etyopya vb. ülkelerin sosyalist ülkelerle dayanışma içinde bulunması bağlantısızlık diye adlandırılan politikanın anti - emperyalist içeriğini pekiştirmektedir.

Ulusal kurtuluş hareketi'nin kıtada tüm olarak başarıya ulaşması, ve ekonomik bağımsızlık ve sosyal ilerleme yoluna girmesine karşı tahammül edemeyen emperyalist güçler karşı - saldırıya geçmişlerdir. Şimdi gericiliğin en büyük silahı yalan ve iftiradır. •İşçiler üzerindeki ideolojik etkisinde bir düşme olduğunda, bu etki sarsıldığında ya da zayıfladığında burjuvazi, en kötü yalanlara ve en azgın iftiralara başvuruyor.• Afrika'da kurtuluş hareketinin toplumsal içeriği billurlaştıkça ve sosyalist düşünceler eski sömürgelerdeki en geniş kitleler arasında yaygınlık kazandıkça yeni sömürgecilik şimdiye kadar denemediği taktiklere başvurmak ve her yeni taktikle çelişki batağına saplanmaktan kurtulamamaktadır. Bunun Afrika'daki somut örneğini şöyle verebiliriz: İsrail'in Uganda'nın Entebbe havaalanına yaptığı baskını tasvip eden emperyalistler Zimbabwe halkının ırkçı Ian Smith rejimine karşı verdiği mücadelede •barışçı• çözümler için arabuluculuk girişimlerinde bulunmakta; Libya'ya saldıran Mısır'ı ödüllendiren ve Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin kurtuluş kavgasını bastırması için Mobutu'nun Zaire'sine açıkça silah sağlayan ABD ve Fransa, Sovyetler Birliği ile karşılıklı dostluk ve işbirliği anlaşması imzalayan Angola ve Mozambik benzeri ülkelerin bağımsızlıklarından taviz verdikleri ni öne sürmektedir.

Bütün bu bunalımlı gelişmelere ve Afrika'daki ilerici ve sosyalizmden yana güçlerin zaman zaman mevzi kaybetmelerine rağmen ulusal kurtuluş hareketlerinin ibresi açık bir şekilde sosyalizmden yana dönmüştür. Afrika Birliği Örgütü'nün 5 Temmuz'da yaptığı XIV. Zirve'de alınan kararlar bu saptamayı delillendirmektedir. Bu toplantıda Zimbabwe'nin bağımsızlığını Namibya ve Güney Afrika'nın bağımsızlığının izleyeceği ve Zimbabwe halkının tek temsilcisinin (emperyalistlerin öne çıkarmağa çalıştıkları Muzorewa ve Sithole'ye rağmen) Nkomo ve Mugabe'nin yönettiği Yurtsever Cephe olduğu karar altına alınmıştır.

Günümüzde Ulusal Kurtuluş Hareketi kendisine soyut biçimde yakıştırılmaya çalışılan dar ulusal boyutları zorlamakta, anti - emperyalist ve ırkçılığa karşı yanları ağır basan bir ilerici sürece dönüşmektedir. Öte yandan 1975'den başlayarak ağırlık kazanan bir başka özellik, bu hareketin anti - kapitalist giderek sosyalist yönelimli bir odağa dönüşmekte olduğudur.

Afrika'da Ulusal Kurtuluş Hareketinin Güncel Boyutları

• **GÜNÜMÜZDE ULUSAL KURTULUŞ HAREKETİ KENDİSİNE SOYUT BİÇİMDE YAKIŞTIRILMAYA ÇALIŞILAN DAR ULUSAL BOYUTLARI ZORLAMAKTA, ANTİ - EMPERYALİST VE IRKÇILIĞA KARŞI YANLARI AĞIR BASAN BİR İLERİCİ SÜRECE DÖNÜŞMEKTEDİR. ÖTE YANDAN 1975'DEN BAŞLAYARAK AĞIRLIK KAZANAN BİR BAŞKA ÖZELLİK, BU HAREKETİN ANTİ - KAPİTALİST GİDEREK SOSYALİST YÖNELİMLİ BİR ODAĞA DÖNÜŞMEKTE OLDUĞUDUR.**

• **AFRİKA'DA BAĞIMSIZLIĞINI ELDE ETMİŞ ÜLKELERİ BUGÜN YALNIZCA «ULUSAL» BAĞIMSIZLIK ORTAK PAYDASI ALTINDA TOPLAMAK OLANAKSIZ. ZİRA ARTIK ONLARIN ULUSLARARASI PLATFORMDAKİ KONUMLARINI VE SINIFLARARASI GÜÇ DENGESİNDEKİ YERLERİNİ, ULUSAL SORUNLARLA GİTGİDE DAHA ÇOK BÜTÜNLEŞEN POLİTİK VE SOSYO - EKONOMİK TERCİHLERİ BELİRLİYOR. GÜNÜMÜZDE AFRİKA ÜLKELERİNDEN BİR KISMI AÇIKÇA KAPİTALİST GELİŞME YOLUNU BENİMSEMİŞ DURUMDALAR.**

Bugün, Afrika kıtasındaki ulusal kurtuluş mücadeleleri, otuz yıllık bir gelişim sürecine sahiptir. Otuz yıl toplumların yaşamında göreli olarak kısa bir süre. Oysa Afrika kıtasında bu süre içinde çok önemli toplumsal değişimler (giderek tüm kıtada belirleyici bir süreç halini alarak) gerçekleşti. 1975'lerden başlayarak, Afrika'daki ulusal kurtuluş sürecinin içerdiği toplumsal ve ekonomik değişim perspektifleri billurlaştı ve nihayet nitel bir sıçramanın eşiğine gelindi. Afrika örneği bugün, bilimsel *sosyalist teorinin «çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır»* saptamasını, gitgide daha yalın bir biçimde kanıtlamaktadır. Bundan dolayıdır ki, dünya sınıfsal güçler dengesinde nötr bir etken olmadığını her gün daha bir açık şekilde kanıtlayan Afrika'daki ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi, dost düşman herkesin üzerinde titizlikle durmak zorunda kaldığı bir uluslararası süreç durumundadır.

Dünyanın diğer yerlerindeki ulusal kurtuluş hareketlerinde olduğu gibi Afrika'da da ulusal bağımsızlık kavgası, II. Dünya Savaşı sonunda faşist Almanya ile militarist Japonya'nın yenilgiye uğratılması sonucunda, hızla çökmeye başlayan sömürgeci sistemin bıraktığı zemin üzerinde yeşermeğe başladı. Öte yandan, Sosyalist Sistem'in de oluşup güçlenmeye başlaması emperyalizmin *sömürgecilik politikasını sürdürmesini* son derece güçleştirdi. 1945'lerden 1960'lara gelindiğinde Afrika halkları birbiri ardından bağımsızlıklarını elde etmeye ve (biçimsel de olsa) sömürgeci devletlerin boyunduruğundan kurtulmaya başladılar. Hatta «Afrika Yılı» ilan edilen 1960 yılında tam 17 eski sömürge tasviye edildi. Yüzyıllar boyu sömürgelik boyunduruğunu taşımış olan Afrika ulusları kendi kaderleri üzerinde az ya da çok söz sahibi oldular. 1963'de Afrika Birliği Örgütü kuruldu. Bağımsız Afrika ülkelerinin üye olduğu örgüt tüm kıta sorunlarının tartışıldığı ve çelişkili ya da karşıt dünya görüşlerine rağmen ulusal bağımsızlık savaşı veren Afrika halklarının dayanışmalarının ifade edildiği bir forum haline geldi.

Bütün bu gelişmelere karşın kıtanın güneyi ırkçılık ve sömürgeciliğin kalesi durumundaydı ve faşist Salazar'ın başında bulunduğu Portekiz ile ırkçı Vorster ve Smith rejimleri, (Güney Afrika ve Rodezya) bu bölge halkı üzerindeki baskı ve sömürülerini sürdürüyorlardı. Ne var ki, 1974 yılında Salazar'ın yönetimine son verilmesinden sonra eski Portekiz sömürgeleri birbiri ardından bağımsızlıklarına kavuştular. Gine - Bissau, Mozambik ve Angola'nın bağımsızlıkları birbirini izledi. Ancak Angola'nın bağımsızlık mücadelesi Afrika'daki ulusal kurtuluşun geleceği konusunda önemli bir rol oynadı. Angola'lı yurtseverlerin iç ve dış sömürücü güçlere karşı verdikleri kararlı ve uzun mücadele sırasında, Afrika kıtasında kimlerin bağımsız ve demokratik bir Angola'dan yana oldukları, kimlerin de Angola'nın yeni sömürgeciliğin çıkarlarının bekçisi olması için çalıştıkları ya da buna seyirci kaldıkları açıklıkla ortaya çıktı.

Angola sorununda ortaya çıkan netleşme Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketinin bugününü açıklama konusunda bize büyük ölçüde ışık tutuyor. Önce *geçmişle ilişkisi* olan bir saptama yapmakta yarar var. Afrika'daki ulusal kurtuluş süreci önemli aşamaları geride bırakmış durumda. Bu, henüz bağımsızlığını elde edemeyen Zimbabwe, Namibya, Güney Afrika ve Batı Sahra halklarının zorlu mücadelelerini küçümseme anlamına gelmiyor. Ancak artık bu halkların tercihlerinin yalnızca ulusal istemlerden değil fakat aynı zamanda sosyal ve ekonomik taleplerden oluştuğu da yadsınamaz bir gerçek.

Afrika'da bağımsızlığını elde etmiş ülkeleri bugün yalnızca «ulusal» bağımsızlık ortak paydası altında toplamak olanaksız. Zira artık onların uluslararası platformdaki konumlarını ve sınıflararası güç dengesindeki yerlerini, ulusal sorunlarla gitgide daha çok bütünleşen politik ve sosyo - ekonomik tercihleri belirliyor. Günümüzde Afrika ülkelerinden bir kısmı açıkça kapitalist gelişme yolunu benimsemiş durumdalar. Mısır, Sudan, Fas, Tunus, Zaire, Gabon, Fildişi Kıyısı, Senegal gibi ülkelerin en belirgin politik niteliklerinden biri anti - ko-

«Devamı 11. sayfada»

ÇARK BAŞAK • **Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı** • Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına **Behice BORAN** • Sorumlu yazı işleri müdürü: **Nurdan ORPEN** • 15 günde bir yayınlanır • Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 • Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. • Dizgi - Tertip: **Başaran Matbaası** — Tel.: 26 43 09 • Baskı: **Ufuk Matbaası**